

Leányarcú Mahilāmukha-jātaka (no.26)

Ezt a tanítást a Mester Dévadattával kapcsolatban adta, amikor a Véluvana bambuszligetben időzött. Dévadatta nagy nyereségre, tiszteletre és sok követőre tett szert Adzsátaszattu herceg kegyeibe férközve. A herceg kolostort építtetett számára Gajásziszában, és minden nap ötszáz adag kiváló rizsétellel látta el az ottlakókat. Akkoriban élt Rádzsagahában két jóbarát, egyikük a Buddha, a másik Dévadatta követője volt. A Dévadattánál fogadalmat tett tanítvány győzködte barátját, hogy a fáradságos alamizsnagyűjtés helyett menjen ő is reggelente Dévadattához, fogyasszon kiváló étkeket, ne a nyomorúságosan megszerzett adományt. Barátja hosszas rábeszélés után megfogadta tanácsát, ezzel hátat fordítva a Mesternek. Amikor ez a Buddha tudomására jutott, a következő történetet mondta:

Egykor Benáreszben, Brahmadata uralkodása idején, a bódhiszatta a király tanácsosa volt. A királynak volt egy udvari elefántja, akit Leányarcúnak neveztek. Ez a hímelefánt erényes és jó magaviseletű volt, soha senkit sem bántott. Történt egyszer, hogy az éjszaka közepén tolvajok érkeztek és az elefántistálló közelében leülve tervet szövögettek:

„Vágjunk rejtékutat, így törjünk be, tisztítsuk meg alaposan az ösvényt, hogy a zsákmányt el tudjuk vinni. Ha bárkit ott találunk, akkor öljük meg, így senki sem állhatja utunkat. A rabló nem lehet erényes, hanem kegyetlennek, durvának és könyörtelennek kell lennie.”

Így tanakodva és okítva egymást továbbálltak. Az azt követő napokon is ott találkoztak, és ugyanígy tanácskoztak. Az elefánt a rablókat hallva azt gondolta, hogy arra tanítják, hogy kegyetlen, durva és könyörtelen legyen, így olyanná is vált. Reggel, amikor a gondozója megérkezett, ormányával megragadta, majd a földhöz csapva megölte, és mindenki mást is, aki csak a közelébe merészkedett. A királynak ezt nyomban jelentették:

„Leányarcúnak elment az esze, mindenkit megöl, akit csak meglát!”

Ekkor a király odaküldte a bódhiszattát:

„Menj, bölcs ember, és tudd meg miért vált az elefántom gonosszá!”

A bódhiszatta odament az elefánthoz, ám annak testén semmilyen betegség jelét nem látta. Így gondolkodott:

„Vajon mitől vadult meg? Biztosan közelben tanakodók beszédét hallotta, és azt gondolta, hogy őt tanítják. Ettől változott meg.”

Miután erre a következtetésre jutott, megkérdezte az elefántgondozókat:

„Beszélgettek valakik az elefántistálló közelében éjjelente?”

„Igen uram, rablók jöttek ide tanácskozni.” – válaszolták.

A bódhiszatta visszament a királyhoz, és így szólt:

„Felség, az elefántnak nincs semmilyen testi baja, tolvajok beszédét hallotta, ezért vált vérengzővé.”

„Mit tehetnénk hát?” – kérdezte a király.

„Ültessünk az elefántistállóhoz erényes szamanákat és bráhmanákat, hogy a helyes viselkedésről beszéljenek.” – tanácsolta a bódhiszatta.

„Tégy így barátom!” – felelte a király.

A bódhiszatta igaz szamanákat és bráhmaákat ültetett le az elefántistállóban, és így szólt hozzájuk:

„Tiszteletreméltók! Beszéljete az erényes viselkedésről!”

Azok leültek, és így beszéltek:

„Senkinek ne essen bántódása, senkit sem szabad megölni! Erényesen kell viselkedni, türelmesnek, szeretetteljesnek és együttérzőnek kell lenni!”

Az elefánt ezt hallva így gondolkodott:

„Engem tanítanak, mostantól erényessé kell válnom.” – így olyanná is vált.

A király megkérdezte a bódhiszattától:

„Barátom, az elefánt vajon újra erényessé vált?”

„Igen felség, a megvadult elefánt korábbi szelíd természete a bölcsök beszédét hallva visszatért.” – felelte a bódhiszatta, majd ezt a verset mondta:

„Rablók gonosz szavát hallva
Leányarcú vérengzővé vált,
Ám a jó bölcsök tanítása által
Újra jámbor lett a nemes elefánt.”

„Még az állatok észjárását is ismeri” – gondolta a király, és a bódhiszattát nagy elismerésben részesítette. A király és a bódhiszatta mindketten szép kort éltek meg, és tetteik szerint távoztak az élők sorából.

A Mester így fejezte be a tanítást:

„Te szerzetes, a múltban is bárkit követtél, akivel csak találkoztál: rablók beszédét hallva őket követted, bölcsök erényes beszédét hallva a bölcsöket követted.”

A születéstörténetet felhasználva rámutatott az összefüggésekre:

„A történetben Leányarcú az áruló szerzetes volt, a király Ánanda, a tanácsos pedig én voltam.”